

Dr. Öğr. Üyesi Osman TÜRK

Harran Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Şanlıurfa/TÜRKİYE
osmanturkgau@gmail.com

ORCID

Dr. Öğr. Üyesi Fatma KOÇ

Adıyaman Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Adıyaman/TÜRKİYE
kocfatma2708@gmail.com

ORCID

**ADİYAMAN İLİ MERKEZ İLÇESİ
KÖY ADLARININ SEMANTİK VE
MORFOLOJİK TASNİFE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

THE EVALUATION OF VILLAGE
NAMES IN ADIYAMAN CENTRAL
DISTRICT ACCORDING TO
SEMANTIC AND MORPHOLOGICAL
CLASSIFICATION

Makale Türü: Araştırma Makalesi
Yükleme Tarihi: 16.11.2022
Kabul Tarihi: 27.04.2023
Yayımlanma Tarihi: 30.04.2023

Article Information: Research Article
Received Date: 16.11.2022
Accepted Date: 27.04.2023
Date Published: 30.04.2023

İntihal / Plagiarism

Bu makale **turnitin** programında taranmıştır.
This article was checked by **turnitin**.

Atıf/Citation

Türk, Osman ve Koç, Fatma, "Adıyaman İli Merkez İlçesi Köy Adlarının Semantik ve Morfolojik Tasnife Göre Değerlendirilmesi", *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi [Journal of Academic Literature]*, Yıl 9, Sayı 18, Bahar 2023, s. 334-352.

Türk, Osman and Koç, Fatma, "The Evaluation of Village Names in Adıyaman Central District According to Semantic and Morphological Classification", *Hikmet-Journal of Academic Literature*, Year 9, Volume 18, Spring 2023, p. 334-352.

10.28981/hikmet.1206009

Dr. Öğr. Üyesi Osman TÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Fatma KOÇ

**ADİYAMAN İLİ MERKEZ İLÇESİ KÖY ADLARININ SEMANTİK VE MORFOLOJİK
TASNİFE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

**THE EVALUATION OF VILLAGE NAMES IN ADİYAMAN CENTRAL DISTRICT
ACCORDING TO SEMANTIC AND MORPHOLOGICAL CLASSIFICATION**

ÖZ

Yer adları; coğrafi bir bölgeye ait olan kültür, tarih, gelenek ve görenek gibi birçok alanı kendi içerisinde muhafaza eden bir hafızadır. Milletlerin yaşadığı yerler, aynı zamanda o milletin kültürünü, tarihini, yaşamışlıklarını, ekonomisini, inançlarını bir ayna gibi yansıtır. Dil; söz konusu bu alanlardan bağımsız olmayıp onları kendi belleğinde harmanlayarak gelecek nesillere aktarır. Yer adları ise dilin süreç içindeki bu devinimiyle kendini var eder. Dolayısıyla bir yer adı, orada yaşayan insanların kültürel birikimlerinden izler taşıyan bir dil malzemesidir. Bu malzeme aynı zamanda dilcilik noktasında araştırmacılara bir çalışma sahası oluşturmaktadır. Türkiye; coğrafi konum açısından birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olup kültürel çeşitliliğin oldukça fazla olduğu bir ülkedir. Dolayısıyla her bir il, ilçe, köy, mahalle adı, var olan kültürü gelecek kuşaklara aktaran bir miras görevini üstlenir.

Çalışmada tarama, tespit ve tasnifyöntemleri kullanılmıştır. Çalışmanın sınırlarını Adıyaman ilinin merkez ilçesi köy adlarının semantik ve morfolojik açıdan incelenmesi teşkil etmektedir. 135 adet köy tespit edilmiş olup bunların adları anlamlarına göre 13 başlık altında gruplandırılmıştır. Başlıklara ayrılan köy adları, morfolojik bakımdan analiz edilmiştir. 135 köy içerisindeki başlıklar ve morfolojik dağılım oranları sonuç bölümünde tablo biçiminde gösterilmiştir, sayısal veriler sonucunda ulaşılan çıkarımlar ve değerlendirmeler de bu bölümde aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toponomi, Ad bilimi, Adıyaman, Köy Adları.

ABSTRACT

Toponymy it is a memory that preserves many areas such as culture, history, tradition, and custom belonging to a geographical region. The places where the nations live also reflect the culture, history, experiences, economy and beliefs of that nation like a mirror. Language it is not independent of these areas, but blends them in its own memory and transfers it to future generations. Toponymy on the other hand come into existence with this movement of the language in the process. Therefore a place name is a language material that carries traces of the cultural accumulation of the people living there. This material also constitutes a field of study for researchers at the point of linguistic. Turkey in terms of geographical location, it has hosted many civilizations and is a country where cultural diversity is quite high. Therefore the name of each province, district, village, neighborhood assumes the duty of a legacy that transfers the existing culture to future generations.

Scanning detection and classification methods were used in study. The boundaries of the study are the semantic and morphological examination of the village names of the central district of Adıyaman. 135 villages have been identified and their names have been grouped under 13 titles according to their meanings and also analyzed in terms of morphology. Village names divided into titles were analyzed in terms of morphology. The titles and morphological distribution ratios in 135 villages are shown in the table form in the conclusion section, inferences and evaluations reached as a result of the numerical data are also presented in this section.

Keywords: Toponymy, Onomastic, Adıyaman, Village Names.

Giriş

Her unsura bir ad bulma çabası insanlık tarihinden bu yana devam etmiştir. Ad, Türkçe Sözlükte bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam (Türkçe Sözlük, 2011: 23) olarak ifade edilmiştir. İnsanlar kendilerini ifade edebilmek ve konuşup anlaşabilmek için varlıkları adlandırmaya çalışmışlardır. Kendisini ve çevresini tanıırken, bir şeyi başka bir şeyden ayırt etmek zorunluluğunu hisseden kişi, yeni edindiği tecrübelerle konuştuğu dilin malzemelerini kullanarak ayırt etme işini halletmiş ve geliştirmiş olabilir (Kurgun, 2002: 1). Gerek özdeşim kurma gerekse benzetme ilgisi vasıtasıyla adlandırma eylemini gerçekleştirmişlerdir. Yaşanılan yeri adlandırmak da doğal olarak söz konusu eylemin bir parçası olmuştur.

Verilişinde pek çok etkenin bulunduğu yer adları bir coğrafyanın, toprak parçasının oraya yerleşen halklar tarafından vatanlaştırılmasının ilk ve en önemli aşamasını teşkil eder (Aksan, 1990: 109).

“Adlandırma canlı ve cansız, her türlü varlık ve kavramı anlatan, onu belirleyen veya bir şeyi diğerinden ayırmaya yarayan bir iş olduğuna göre insan, var oluşundan bu yana yaşadığı ortam içerisinde; şehir, ilçe, köy, kasaba, mezra gibi yerleşim alanlarını; dağ, tepe, ova, plato, köprü, geçit ve bunlar gibi yerleri adlandırmak ve birini diğerinden ayırt etmek zorunluluğu duymuştur” (Karaçetin, 1984: 219).

Toponomi, yer adları bilimi olarak addedilir. Toponim ise bu alanı açıklamaya çalışan bilim dalıdır. Toponimi terimi, Yunan kökenli olup topos “yer” ve onoma “ad” kelimelerinin birleştirilmesinden oluşturulmuştur (Yusifov ve Kerimov, 2017: 17). “Yer adları, toplulukların hayat boyunca sahip oldukları maddi ve manevi servetler arasında, kültürel değerlerin bütün özelliklerini de bünyesinde barındıran en önemli değerlerden biridir. Kimi araştırmacılar bu yönüyle yer adları için “toprağın dili” terimini kullanırlar” (Caferoğlu, 1965: 165).

Bir bölgenin toponomisi incelenirken sadece yer adı değil aynı zamanda o bölgenin coğrafyası, iklimi, kültürü, tarihi ve en önemlisi de dili hakkında bilgi sahibi olunmaktadır. B.E. Budarav bu noktada “*Birçok ilimle ortaklaşa çalışan (coğrafya, dilcilik, tarih, etnoğrafya) toponomi dilbilimsiz lal, tarih ilimsiz köksüz, coğrafya ilimsiz ise mekânsızdır*” şeklinde ifade etmiştir (Memmedov, 1993: 7). Toponomi bu yönüyle disiplinler arası bir amaca da hizmet etmektedir. Yer adları konusu tüm ilim dallarını alâkadar eden geniş ve önemli bir konudur. Bilim dallarının karşılıklı ilişkisi yer adı bilimini; dil bilim, coğrafya, tarih, arkeoloji, halkbilim, antropoloji, sosyoloji, etnografya vb. bilim dallarına yakınlaştırır (Yavuz ve Şenel, 2013: 2242).

Adlandırma eylemi, insanoğlunun geçirdiği bütün süreçlerde yerini almıştır. Yer adlarının tespitini yapabilmek ve anlamlandırmak aynı zamanda Türk kültürüne ve tarihine hizmet etmekle eş değerdir. Yer adları, bir coğrafyanın, nasıl vatan hâline dönüştürüldüğünün kanıtıdır (Yavuz ve Şenel, 2013: 2242). Bir

toplumun yerleştiği coğrafi bir yeri vatan olarak özümsemesinde yer adlandırmaları, oldukça önemli bir rol üstlenmiştir. Veriliş eğilimleri değişiklik gösteren yer adları, bir toprak parçasının oraya yerleşenler tarafından vatan kabul edilmesinin önemli aşamasını oluşturmaktadır (Akar, 2006: 51-63).

Kâşgârlı Mahmut *Divanü Lûgati't-Türk* adlı eserinde ad bilimi içerisinde değerlendirilebilecek bir çalışma yapmıştır. O dönemdeki Türk boylarını inceleyerek onların yerleştikleri yerlerin adlarını ifade etmeye çalışmıştır. V. Maxpirov'a göre Kâşgârlı'nın divanı o dönemdeki adlandırmaların ve ad verme geleneklerinin öğrenilmesi açısından da bilimsel bir önem taşımaktadır (Amanoğlu, 2000: 5).

Yurt dışında ad bilimi ile ilgili çalışmalar erken başlamış ve bu çalışmaların önemi daha erken fark edilmiştir. Türklerde ise ad bilimi çalışmaları, Cumhuriyet'ten sonra hızlanmıştır. Bu alandaki ilk çalışma Köprülü'nün 1925 yılında yayımlanan, Oğuz boylarının Anadolu'daki yayılma alanlarında coğrafya adları ve köy adları üzerine çalıştığı makalesidir (Eren, 1966:158).

Toponim terimi hakkında bilim insanlarının yapmış olduğu tanımlamalar şu şekildedir:

Dünyada *Toponim*, *Toponymy* gibi terimlerle karşılanan yer adları bilimi, yer belirten özel adları inceleyen özel ad bilimi dalıdır (Vardar, 2022: 224).

Yer adlarını, yer adlarının kökenlerini, halen konuşulmakta olan dil ile ya da ortadan kalkmış dillerle bağlantılarını inceleyen dil bilim dalı; yer adı bilimi (Çağbayır, 2007: 4871).

Bölgenin tarihi yapısı, bölgede yaşayan insanların tarihi geçmişi, kültürleri, dilleri, ekonomik durumları, önemli şahsiyetleri, bitki örtüsü, boy ve aşiretlerin bölgedeki dağılımı kısacası bölgeye hâkim olan toplumun her türlü durumu hakkında bilgi sahibi olmak yer adlarını inceleme ile gerçekleştirilebilir diye açıklamada bulunmaktadır (Yavuz ve Şenel, 2013: 2241).

Hasan Eren "*Yer Adlarımızın Dili*" adlı kitabında toponimin tanımını "yer adlarını yapı, anlam ve köken bakımından açıklamaya çalışan bilim dalı" olarak ifade etmiştir (Eren, 2010: 11).

Tuncer Gülensoy, yer ad biliminin, yer adının bir milletin yerleşme tarihi için önemli bir vesika olduğunu ifade ederek bu bilim dalının önemini belirtmiştir (Gülensoy, 1995: 9).

Toponomi ile ilgili yapılan çalışmalar, bu alana farklı açılardan katkıda bulunmuştur. Bu çalışmalar; etnoloji, antropoloji, coğrafya, tarih, edebiyat vb. birçok alanı kapsayıp toponominin disiplinler arası bir bilim olduğunu ortaya koymuştur. Çalışmaların bir kısmı toponomi bilimine kuramsal açılardan yaklaşılarak yapılmıştır. Ayrıca toponomi ile ilgili akademik düzeyde yüksek lisans ve doktora tezi olarak hazırlanan birçok çalışma mevcuttur. Ancak toponomi bilimi noktasında yapılan çalışmalar, Türkiye'de zaman olarak geç başlamıştır. Bu tür çalışmaların kitap, tez, makale düzeyinde çoğaltılması, yerleşme kültürünün asırlardır olduğu Türkiye için büyük önem taşımaktadır.

“Türkiye’de yer ad bilimi alanında uygulamaya yönelik çalışmalar, 1920’li yıllarda başlamıştır. Yapılan ilk çalışmaların o döneme ait bazı siyasi endişelerle, daha çok Türk boy adlarının izlerini aramaya yönelik makaleler (bilimsel ifadeyle etnotoponim, daha özelden etnooykonim makaleleri) olduğu görülmektedir. Sonraki dönemlerde biraz daha genişleyerek her türlü yerleşim adının (orun ‘oykonim’ adlarının) araştırmalara konu olduğu, bu çerçevede belirli bir bölge esas alınarak o bölgedeki bazı yer adlarının seçilip anlam özelliklerinin araştırıldığı gözlenmektedir” (Şahin, 2015: 11).

2010 yılında Şahin’in yaptığı çalışmada Türkiye’de yer adları ile ilgili 284 adet eserin varlığı ortaya koyulmuştur (2010: 155). Bu çalışmalar, sonraki yıllarda artış göstermiştir.

Yer adları ile ilgili yapılan leksik-semantik sınıflandırmaya dayanan çalışmalarda belirli bir yöntem birliği bulunmamaktadır. Bunun sebebi ise yapılan çalışmalarda kullanılan malzemenin değişkenlik göstermesidir. Bu konu ile ilgili İbrahim Şahin “Türkiye Yer ad biliminde Leksik-Semantik Sınıflandırma Meselesi” adlı bir makale hazırlamıştır. Bu çalışmada sunulan tasnif yöntemi diğer çalışmalara katkı sunacak bir çalışmadır.

Çalışmamızın malzemesi Adıyaman ili merkez ilçesi köy adlarından oluşmakta olup köy adlarının semantik ve morfolojik sınıflandırmasını içermektedir. Bu çalışma tespit edilen köy adlarının içinde barındırdığı malzemeye göre yapılan bir tasnif niteliği taşımaktadır.

Çalışmanın Metodolojisi ve Amacı

Çalışmada Adıyaman ili merkez ilçesi köyleri taranmıştır. Buna bağlı olarak köylerin 135 adet olduğu görülmüştür. Bu bilgiye ulaşılrken TÜİK verileri esas alınmıştır. 135 adet köy gruplandırılarak semantik ve morfolojik tasnife tâbi tutulmuştur. Semantik tasnifte köy adları anlamlarına göre 13 başlık altında sınıflandırılmıştır. Morfolojik tasnifte ise köy adları yapılarına göre basit, türemiş, birleşik ve birleşik+türemiş olmak üzere 4 başlıkta incelenmiştir. Gruplandırılan köy adlarının sayısal verileri *Sonuç* bölümünde tablolar hâlinde gösterilmiştir. Netice olarak çalışmada Adıyaman ili merkez ilçesi köy adları ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Çalışmada amaç, Adıyaman ili merkez ilçesi köy adlarının tespit edilerek semantik ve morfolojik açıdan incelenip tasnif edilmesidir.

Adıyaman İli

Adıyaman, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yer alan illerimizden biridir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde, Orta Fırat Bölümü içerisinde yer alır. Bunlardan Adıyaman’ın güneyinde Malatya, batısında Kahramanmaraş, güneybatısında Gaziantep, güneydoğusunda Şanlıurfa, doğusunda ise Diyarbakır bulunmaktadır. Kuzeyde yüksekliği 2000 metreye ulaşan Güneydoğu Torosların uzantılarıyla çevrilidir (Demir, 2004: 116). Adıyaman şehri, Atatürk Barajı, petrol ve eskiden tütün, bugün için ise buğday tarımı mekânsal gelişiminde rol oynamaktadır (Demir, 2004: 123). M.Ö. 2000’li yıllarda hazırlanmış olan Hitit yazıtlarında Adıyaman ve çevresinin tarihiyle ilgili en eski yazılı bilgiler bulunmaktadır (Kara, 2012: 228).

Anadolu'nun en eski yerleşim alanlarından biri olan Adıyaman'ın eski adı Hısnımansûr'dur. Kaynaklarda, VII. yüzyılda buraya gelen Emevî kumandanlarından Kays kabilesine mensup Mansûr b. Ca'vene'ye izâfetle bu ismin verildiği zikredilmekte ise de başka bir rivayete göre bu isim Abbâsî Halifesi Ebû Ca'fer el-Mansûr'un adından gelmektedir (Halaçoğlu, 1988: 377-379).

Ova, güneydeki Fırat Nehri ve Atatürk Barajı göleti kıyısına kadar devam eder. İlin ve merkez ilçenin birkaç kilometre kuzeyinden itibaren kuzeye doğru gidildikçe yükselen dağlık alanlar başlar. Güneydoğu Torosların bir bölümü olan bu dağlar doğu-batı yönüne doğru uzanır. Yüz ölçümünün üçte birinden fazlasını oluşturan kuzeyindeki dağlık alanlarda yayla iklimi hâkimdir.

Adıyaman ilinde yer alan köy adlarının değiştirilmesi hususunda bir haber metninden alınan bilgiler ve kararlar şöyledir:

“Meclis, 14 Mayıs 1959 tarihli birleşiminde anılan fıkraya; “Ancak; Türkçe olmayan ve iltibasa [karıştırılma; karışıklık] meydan veren köy adları, alakalı Vilayet Daimi Encümeni'nin mütalaası alındıktan sonra, en kısa zamanda Dâhiliye Vekâletince değiştirilir” paragrafını ilave ederek, istenenden çok daha fazlasını verir. Değişiklik, 21 Mayıs 1959 tarih ve 10210 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girer. Değişiklik Demokrat Parti tarafından yapılmış olsa da işin hızlanması, değişikliğin kabulünden yaklaşık bir yıl sonra yönetimi ele geçiren askeri cunta tarafından sağlanır. Kanun ve iktidar değişikliğinden önce sınırlı olarak yapılan ad değişikliği çalışması bundan böyle toptana dönüşür. Tarihler Ekim 1960'a geldiğinde Türkiye'de, özellikle Kürtlerin yoğunlukta olduğu illerde binlerce yerleşim yerinin adı Türkçe isimlerle değiştirilmiştir.

ADIYAMAN MERKEZ İLÇESİ

Toplam Köy Sayısı: 34

Adı Değiştirilen Köy Sayısı: 19”

Değişiklik, 21 Mayıs 1959 tarih ve 10210 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girer.

1. Adıyaman İli Merkez İlçesi Köy Adlarının Semantik Tasnifi

1.1. Renk Adlarından Oluşan Köy Adları

Ağcin, Akçalı, Akhisar, Akpınar, Akdere, Akyazı, Bozathı, Bozhüyük, Boztepe, Karaağaç, Karakoç, Karagöl, Karahöyük, Kızılcahöyük, Kızılcapınar, Sariharman, Sarıkaya, Yeşilova

Renk adlarından oluşan köy adları “*ak, boz, kara, kızılca, sarı, yeşil*” renklerinden oluşmaktadır. Türk dilinde, kök doğuyu, kızıl güneyi, ak batıyı kara da kuzeyi sembolize etmektedir (Gabain, 1969 : 109). 18 adet köyün renk adlarıyla birlikte kurulduğu tespit edilmiştir. Renk Türkler için -en eski belgelerde de görüldüğü gibi- çevreyi belirleyici en önemli kavramlardan biridir (Aksan, 1974: 189).

1.2.Kişi Adı İle Kurulan Köy Adları

Ahmethoca, Alibey, Battalhüyük, Davuthan, Hacıhalil, Paşamezrası

Kişi adları ile kurulan köy adları “*Ahmet, Ali, Battal, Davut, Halil, Paşa*” adlarından oluşmaktadır. 6 adet köy adının kişi adı ile kurulduğu görülmüştür.

1.3.Soy Bilgisi Bildiren Köy Adları

Atakent, Ataköy, Çobandede

Soy bilgisi bildiren köy adları “*ata, dede*” ifadelerinden oluşmaktadır. 3 adet köy adı soy bilgisi veren köy adından oluşmaktadır.

1.4.Nitelik Bildiren Köy Adları

Ağveren, Bağdere, Başpınar, Büyükkavaklı, Büyükkırıklı, Çemberlitaş, Çınarık, Dardağan, Damdırmaz, Derinsu, Durukaynak, Eskihüsünmansur, Güzelyurt, Işıklı, İncebağ, Kaşköy, Uludam, Uzunköy, Uzunpınar, Yarmakaya, Yeniköy, Yenigüven, Çayırılı, Çaylı, Palanlı, Payamlı, Serhatlı, Şerefli, Doğanlı, Güneşli, Ilıcak, İpekli, Kayalı, Kuyulu, Oluklu

Nitelik bildiren köy adları başlığı altında tespit edilen köy adları belli bir özelliğe sahiptir. Bu özellik ise adın önüne gelen sıfatla birlikte vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra *Damdırmaz* örneğinde olduğu gibi köy adının tamamı bir niteliğe işaret edebilir. Bu başlık oluşturulurken dikkate alınan ölçütler, köy adının bir nitelik bildirmesi ve bir niteliğe işaret etmesidir. Nitelik bildiren köy adları söz konusu iki ölçüte göre aşağıda Tablo-1’de gösterilmiş olup toplam 35 adettir.

Tablo-1

Niteliği Verilenler	Doğrudan	Bir Niteliğe İşaret Edenler
1. <i>Bağdere</i>		1. <i>Ağveren</i>
2. <i>Başpınar</i>		2. <i>Damdırmaz</i>
3. <i>Büyükkavaklı</i>		3. <i>Işıklı</i>
4. <i>Büyükkırıklı</i>		4. <i>Çayırılı</i>
5. <i>Çemberlitaş</i>		5. <i>Çaylı</i>
6. <i>Çınarık</i>		6. <i>Palanlı</i>
7. <i>Dardağan</i>		7. <i>Payamlı</i>
8. <i>Derinsu</i>		8. <i>Serhatlı</i>
9. <i>Durukaynak</i>		9. <i>Şerefli</i>
10. <i>Eskihüsünmansur</i>		10. <i>Doğanlı</i>
11. <i>Güzelyurt</i>		11. <i>Güneşli</i>
12. <i>İncebağ</i>		12. <i>Ilıcak</i>
13. <i>Kaşköy</i>		13. <i>İpekli</i>
14. <i>Uludam</i>		14. <i>Kayalı</i>
15. <i>Uzunköy</i>		15. <i>Kuyulu</i>
16. <i>Uzunpınar</i>		16. <i>Oluklu</i>
17. <i>Yarmakaya</i>		

18. <i>Yeniköy</i>	
19. <i>Yeniğüven</i>	

1.5. Kişi Adlarından Oluşan Köy Adları

Hasankendi, Hasancık, Küçükhasancık, Kındıralı, Koçali

Kişi adlarından oluşan köy adları “*Hasan, Ali*” adlarıyla birlikte kurulmuştur. Toplam 5 adet köy adının kişi adıyla birlikte kurulduğu tespit edilmiştir.

1.6. Oluşturduğu Unsuru Belirten Köy Adları

Ağaçkonak, Gölpınar, Kemerkaya, Koruköy, Taşgedik, Gümüşkaya, Taşpınar

Bu başlıkta yer alan köy adları, meydana geldiği kaynağı belirtmektedir. Ağaçkonak örneği dikkate alındığında konağın ağaçtan oluştuğu anlaşılmaktadır. Diğer köy adlarında da aynı ölçüt dikkate alınarak bu başlık oluşturulmuştur. *Konağın ağaçtan, pınarın gölden, kayanın kemerden, köyün korudan, gediğin taştan, kayanın gümüşten, pınarın taştan* oluştuğu belirtilmiş olup toplam 7 adet oluşturduğu unsuru belirten köy adının mevcut olduğu tespit edilmiştir.

1.7. Sayı ve Nicelik Bildiren Köy Adları

Yüzüncü Yıl, Tekpınar, Yedioluk, Üçdirek

Sayı ve nicelik bildiren köy adları “*yüzüncü, tek, yedi, üç*” ifadelerinden oluşmaktadır. Yüzüncü ifadesi sıra sayı olarak ifade edilmiş olup tek ibaresi nicelik belirtmiş; yedi ve üç ise sayı adı olarak verilmiştir. 4 adet köy adının sayı ve nicelik bildiren köy adları başlığına dâhil olduğu görülmüştür.

1.8. Konum Bildiren Köy Adları

Çamyurdu, Durak, Gözebaşı, Kayadibi, Kayaönü, Külaflüyük, Ormaniçi, Yayladamı, Yazıbaşı, Yazlık, Ziyaretpayamlı

Konum bildiren köy adları başlığı, köy adının belirli bir yeri bildirmesi dikkate alınarak oluşturulmuştur. 11 adet köy adının konum bildiren köy adları başlığına dâhil olduğu görülmüştür.

1.9. Çokluk Bildiren Köy Adları

Aydınlar, Çakmaklar, İnceler, Olgunlar

Çokluk bildiren köy adları, ada *-lar* çokluk ekinin eklenmesiyle oluşmuştur. Yer adlarındaki çokluk eklerinin üzerine geldiği adı topluluk ismi yaptığı bilinmektedir; dolayısıyla çokluk ekleriyle kurulu yer adları etnotoponim özelliği taşımaktadırlar (Şahin, 2007: 8). 4 adet köy adının çokluk bildiren köy adları başlığına dâhil olduğu tespit edilmiştir. Çokluk bildiren köy adları Tablo-2’de gösterilmiştir.

Tablo-2

Çokluk Adları	Bildiren Köy
Aydın+lar	
Çakmak+lar	
İnce+ler	
Olgun+lar	

1.10. Benzerlik İlgisi Bildiren Köy Adları

Bağpınar, Bağpınar Kuyucak, Çatalağaç, Dişbudak, Gökçay, Göztepe, Kuştepe, Pınarayla, Kuşakkaya, Toptepe

Benzerlik ilgisi bildiren köy adları başlığı oluşturulurken adın başka bir adla benzerlik ilişkisi kurduğu dikkate alınmıştır. Pınarın bağa, ağacın çatala, budağın dişe, çayın göğe, tepenin göze, tepenin kuşa, yaylanın pınara, kayanın kuşağa, tepenin topa benzetildiği görülmüştür. Bu köylerde ikâmet eden insanların köyün herhangi bir yönüyle söz konusu unsurlara benzetmişlerdir. Dolayısıyla bahsedilen köy adları benzerlik ilişkisi esas alınarak oluşturulmuştur. 10 adet köy adı benzerlik ilgisi bildiren köy adları başlığı altında değerlendirilmiştir.

1.11. Şekil Bildiren Köy Adları

Büklüm

Şekil bildiren köy adları başlığı altında 1 adet köy adı bulunmaktadır. Başlık oluşturulurken köy adının herhangi bir biçimsel özellik bildirmesi esas alınmıştır.

1.12. Ağaç Adlarından Oluşan Köy Adları

Çamgazi, Çamlıca, Kavak

Ağaç adlarından oluşan köy adları “*çam, kavak*” ağaç adlarıyla oluşturulmuştur. 3 adet köy adının ağaç adlarından oluşan köy adları başlığı içerisinde değerlendirilmiştir.

1.13. Kategorize Edilemeyen Köy Adları

Ağıkan, Albet, Bağlıca, Bebek, Börkenek, Damlıca, Doyran, Düzce, Ekinci, Elmacık, Esence, Girik, Kalburcu, Kayacık, Kozan, Kuyucak, Lokman, Malpınarı, Uğurca, Varlık, Yazıca, Yenice, Mestan, Rezip, Şemikan, Tecir, Terman, Zey

28 adet köy adı kategorize edilemeyen köy adları başlığı altında değerlendirilmiştir.

2. Adıyaman İli Merkez İlçesi Köy Adlarının Morfolojik Tasnifi

2.1. Basit Yapılı Köy Adları

Bebek, Girik, İnceler, Kavak, Kozan, Lokman, Mestan, Rezip, Şemikan, Tecir, Terman, Zey

2.2. Türemiş Yapılı Köy Adları

Türemiş yapılı köy adları değerlendirilirken fonetik açıdan belirli olan köy adları değerlendirilmiş olup türeme yapıları aşağıda gösterilmiştir.

1. Yüz+**üncü** Yıl
2. Ay-**dın**+lar
3. Bağ+**lı+ca**
4. Bükl-**üm**
5. Çak-**mak**+lar
6. Çam+**lı+ca**
7. Çay+**ır+lı**
8. Çay+**lı**
9. Dam+**lı+ca**
10. Doğan+**lı**
11. Dur-**ak**
12. Düz+**ce**
13. Ek-**in+ci**
14. Elma+**cık**
15. Es-**en+ce**
16. Güneş+**li**
17. Hasan+**cık**
18. Ilı+**cak**
19. Işı-**k+lı**
20. İpek+**li**
21. Kalbur+**cu**
22. Kaya+**cık**
23. Kaya+**lı**
24. Ol-**gun**+lar
25. Ol-**uk+lu**
26. Palan+**lı**
27. Payam+**lı**
28. Serhat+**lı**
29. Şeref+**li**
30. Uğur+**ca**
31. Var+**lık**
32. Yaz-**ı+ca**
33. Yaz+**lık**
34. Yeni+**ce**

2.3. Birleşik Yapılı Köy Adları

Birleşik yapılı köy adları hem *sıfat+isim* hem de *isim+isim* diziliminde kurularak oluşmuştur. Birleşik yapılı köy adlarının birleşme şekilleri aşağıda gösterilmiştir.

1. Ağaç+konak
2. Ağ+cin
3. Ağ+veren
4. Ahmet+hoca
5. Ak+çalı
6. Ak+dere
7. Ak+hisar
8. Ak+pınar
9. Ak+yazı
10. Ali+bey
11. Ata+kent
12. Ata+köy
13. Bağ+dere
14. Bağ+pınar
15. Baş+pınar
16. Battal+hüyük
17. Boz+atlı
18. Boz+hüyük
19. Boz+tepe
20. Büyük+kavaklı
21. Büyük+kırıklı
22. Çam+gazi
23. Çam+yurdu
24. Çatal+ağaç
25. Çemberli+taş
26. Çın+arik
27. Çoban+dede
28. Dar+dağın
29. Davut+han
30. Derin+su
31. Diş+budak
32. Duru+kaynak
33. Eski+hüsnümansur
34. Gök+çay
35. Göl+pınar
36. Göze+başı
37. Göz+tepe
38. Gümüş+kaya
39. Güzel+yurt
40. Hacı+halil
41. Hasan+kendi
42. İnce+bağ

43. Kara+ağaç
44. Kara+göl
45. Kara+höyük
46. Kara+koç
47. Kaş+köy
48. Kaya+dibi
49. Kaya+önü
50. Kemer+kaya
51. Kındır+ali
52. Kızılca+höyük
53. Kızılca+pınar
54. Koç+ali
55. Koru+köy
56. Kuşak+kaya
57. Kuş+tepe
58. Küçük+hasancık
59. Külaf+hüyük
60. Mal+pınarı
61. Orman+içi
62. Paşa+mezrası
63. Pınar+yayla
64. Sarı+harman
65. Sarı+kaya
66. Taş+gedik
67. Taş+pınar
68. Tek+pınar
69. Top+tepe
70. Ulu+dam
71. Uzun+köy
72. Uzun+pınar
73. Üç+direk
74. Yarma+kaya
75. Yayla+damı
76. Yazı+başı
77. Yedi+oluk
78. Yeni+güven
79. Yeni+köy
80. Yeşil+ova
81. Ziyaret+payamlı

2.4. Birleşik+Türemiş Yapılı Köy Adları

Morfolojik açıdan incelenen köy adları içerisinde 1 adet *birleşik+türemiş* yapılı köy adı mevcuttur.

Bağ+pınar Kuyu+cak

3. Birleşik Yapılı Köy Adlarının Kurulduğu Yapılar

3.1. Belirtisiz Ad Tamlaması Biçiminde Kurulanlar

9 adet belirtisiz ad tamlaması biçiminde kurulan birleşik yapılı köy adı tespit edilmiştir. Belirtisiz ad tamlaması biçiminde kurulan birleşik yapılı köy adları aşağıda gösterilmiştir.

1. Çam+yurdu
2. Göze+başı
3. Kaya+dibi
4. Kaya+önü
5. Mal+pınarı
6. Orman+içi
7. Paşa+mezrası
8. Yayla+damı
9. Yazı+başı

3.2. Sıfat Tamlaması Biçiminde Kurulanlar

42 adet sıfat tamlaması biçiminde kurulan birleşik yapılı köy adı tespit edilmiştir. Sıfat tamlaması biçiminde kurulan birleşik yapılı köy adları aşağıda gösterilmiştir.

1. Yüzüncü+Yıl
2. Ağ+cin
3. Ak+çalı
4. Ak+dere
5. Ak+hisar
6. Ak+pınar
7. Ak+yazı
8. Baş+pınar
9. Boz+atlı
10. Boz+hüyük
11. Boz+tepe
12. Büyük+kavaklı
13. Büyük+kırıklı
14. Çemberli+taş
15. Çın+arik
16. Dar+dağan
17. Derin+su
18. Duru+kaynak
19. Eski+hüsnümansur
20. Güzel+yurt
21. İnce+bağ
22. Kara+ağaç
23. Kara+göl
24. Kara+höyük
25. Kara+koç
26. Kındır+ali

27. Kızılca+höyük
28. Kızılca+pınar
29. Küçük+hasancık
30. Külaf+hüyük
31. Sarı+harman
32. Sarı+kaya
33. Tek+pınar
34. Ulu+dam
35. Uzun+köy
36. Uzun+pınar
37. Üç+direk
38. Yarma+kaya
39. Yedi+oluk
40. Yeni+güven
41. Yeni+köy
42. Yeşil+ova

3.3.Fiilimsi Yapısıyla Kurulanlar

2 adet fiilimsi yapısıyla kurulan birleşik yapı köy adı tespit edilmiştir.

1. Ağ+ver-en
2. Yar-ma+kaya

Sonuç

Çalışmada Adıyaman ili merkez ilçesi köy adları semantik ve morfolojik açıdan analiz edilmiştir. Semantik açıdan *Renk Adlarından Oluşan Köy Adları, Kişi Adı İle Kurulan Köy Adları, Soy Bilgisi Bildiren Köy Adları, Nitelik Bildiren Köy Adları, Kişi Adlarından Oluşan Köy Adları, Oluştugu Unsuru Belirten Köy Adları, Sayı ve Nicelik Bildiren Köy Adları, Konum Bildiren Köy Adları, Çokluk Bildiren Köy Adları, Benzerlik İlgisi Bildiren Köy Adları, Şekil Bildiren Köy Adları, Ağaç Adlarından Oluşan Köy Adları, Kategorize Edilemeyen Köy Adları* olmak üzere toplam 13 başlık altında incelenmiştir. Adıyaman ili merkez ilçesi köy adları semantik dağılımı Tablo-3'te şu şekilde gösterilmiştir:

Tablo-3

Semantik Dağılımı	Tasnif	Adıyaman -Merkez İlçesi Köy Adları	Sayı
1.Renk Adlarından Oluşan Köy Adları		<i>Ağcin, Akçalı, Akhisar, Akpınar, Akdere, Akyazı, Bozatlı, Bozhüyük, Boztepe, Karaağaç, Karakoç, Karagöl, Karahöyük, Kızılcahöyük, Kızılcapınar, Sarıharman, Sarıkaya, Yeşilova</i>	18
2. Kişi Adı İle Kurulan Köy Adları		<i>Ahmethoca, Alibey, Battalhüyük, Davuthan, Hacıhalil, Paşamezrası</i>	6
3. Soy Bilgisi Bildiren Köy Adları		<i>Atakent, Ataköy, Çobandede</i>	3

4. Nitelik Bildiren Köy Adları	<i>Ağveren, Bağdere, Başpınar, Büyükkavaklı, Büyükkırıklı, Çemberlitaş, Çınarık, Dardağan, Damdırmaz, Derinsu, Durukaynak, Eskihüsniümansur, Güzelyurt, Işıklı, İncebağ, Kaşköy, Uludam, Uzunköy, Uzunpınar, Yarmakaya, Yeniköy, Yenigüven, Çayırılı, Çaylı, Palanlı, Payamlı, Serhatlı, Şerefli, Doğanlı, Güneşli, Ilıcak, İpekli, Kayalı, Kuyulu, Oluklu</i>	35
5. Kişi Adlarından Oluşan Köy Adları	<i>Hasankendi, Hasancık, Küçükhasancık, Kındıralı, Koçalı</i>	5
6. Oluştığı Unsuru Belirten Köy Adları	<i>Ağaçkonak, Gölpınar, Kemerkaya, Koruköy, Taşgedik, Gümüşkaya, Taşpınar</i>	7
7. Sayı ve Nicelik Bildiren Köy Adları	<i>Yüzüncü Yıl, Tekpınar, Yedioluk, Üçdirek</i>	4
8. Konum Bildiren Köy Adları	<i>Çamyurdu, Durak, Gözebaşı, Kayadibi, Kayaönü, Külahhüyük, Ormaniçi, Yayladamı, Yazıbaşı, Yazlık, Ziyaretpayamlı</i>	11
9. Çokluk Bildiren Köy Adları	<i>Aydınlar, Çakmaklar, İnceler, Olgunlar</i>	4
10. Benzerlik İlgisi Bildiren Köy Adları	<i>Bağpınar, Bağpınar Kuyucak, Çatalağaç, Dişbudak, Gökçay, Göztepe, Kuştepe, Pınaryayla, Kuşakkaya, Toptepe</i>	10
11. Şekil Bildiren Köy Adları	<i>Büklüm</i>	1
12. Ağaç Adlarından Oluşan Köy Adları	<i>Çamgazi, Çamlıca, Kavak</i>	3
13. Kategorize Edilemeyen Köy Adları	<i>Ağikan, Albet, Bağlıca, Bebek, Börkenek, Damlıca, Doyran, Düzce, Ekinci, Elmacık, Esence, Girik, Kalburcu, Kayacık, Kozan, Kuyucak, Lokman, Malpınarı, Uğurca, Varlık, Yazıca, Yenice, Mestan, Rezip, Şemikan, Tecir, Terman, Zey</i>	28

Tablo-3'te görüldüğü gibi semantik tasnife göre köy adları içerisinde en fazla sayı nitelik bildiren köy adları başlığına aittir. Bu başlıktan sonraki en fazla

sayı ise kategorize edilemeyen köy adlarına ait olmuştur. Nitelik bildiren köy adlarının fazla sayıda olması, halkın adlandırma eylemini gerçekleştirirken doğrudan tanımlayıcı ve niteleyici özellikleri tercih ettiğini gösterebilir. Buna bağlı olarak bir yer hakkında adlandırma yapılırken o bölgenin taşıdığı temel özellikler göz önünde bulundurulur.

Adıyaman ili merkez ilçesi köy adlarının morfolojik tasnifi Tablo-4'te şu şekilde gösterilmiştir:

Tablo-4

Morfolojik Tasnif Dağılımı	Adıyaman -Merkez İlçesi Köy Adları	Sayı
Basit Yapılı	<i>Bebek, Girik, İnceler, Kavak, Kozan, Lokman, Mestan, Rezip, Şemikan, Tecir, Terman, Zey</i>	12
Türemiş Yapılı	<i>Yüzüncü Yıl, Aydınlar, Bağlıca, Büklüm, Çakmaklar, Çamlıca, Çayır+lı, Çaylı, Damlıca, Doğanlı, Durak, Düzce, Ekinci, Elmacık, Esence, Güneşli, Hasancık, Ilıcak, Işıklı, İpekli, Kalburcu, Kayacık, Kayalı, Olgunlar, Oluklu, Palanlı, Payamlı, Serhatlı, Şerefli, Uğurca, Varlık, Yazıca, Yazlık, Yenice</i>	34
Birleşik Yapılı	<i>Ağaç+konak, Ağ+cin, Ağ+veren, Ahmet+hoca, Ak+çalı, Ak+dere, Ak+hisar, Ak+pınar, Ak+yazı, Ali+bey, Ata+kent, Ata+köy, Bağ+dere, Bağ+pınar, Baş+pınar, Battal+Hüyük, Boz+atlı, Boz+Hüyük, Boz+tepe, Büyük+kavaklı, Büyük+kırıklı, Çam+gazi, Çam+yurdu, Çatal+ağaç, Çemberli+taş, Çın+arik, Çoban+dede, Dar+dağın, Davut+han, Derin+su, Diş+budak, Duru+kaynak, Eski+hüsnümansur, Gök+çay, Göl+pınar, Göze+başı, Göz+tepe, Gümüş+kaya, Güzel+yurt, Hacı+Halil, Hasan+kendi, İnce+bağ, Kara+ağaç, Kara+göl, Kara+höyük, Kara+koç, Kaş+köy, Kaya+dibi, Kaya+önü, Kemer+kaya, Kındır+alı, Kızılca+höyük, Kızılca+pınar, Koç+alı, Koru+köy, Kuşak+kaya, Kuş+tepe, Küçük+Hasancık, Külaf+Hüyük, Mal+pınarı, Orman+içi, Paşa+mezrası, Pınar+yayla, Sarı+harman, Sarı+kaya, Taş+gedik, Taş+pınar, Tek+pınar, Top+tepe, Ulu+dam, Uzun+köy, Uzun+pınar, Üç+direk, Yarma+kaya, Yayla+damı, Yazı+başı, Yedi+oluk, Yeni+güven, Yeni+köy, Yeşil+ova, Ziyaret+payamlı</i>	81

Birleşik+Türemiş Yapılı	Bağpınar Kuyucak	1
--------------------------------	------------------	---

Tablo-4'te görüldüğü üzere morfolojik tasnife göre köy adları içerisinde en fazla sayı birleşik yapılı köy adlarına aittir. Bu durum semantik tasnifte de belirtildiği gibi birleşik yapılı köy adlarının çoğunun nitelik bildiren köy adları içerisinde bulunmasıyla bağlantılıdır. Buna bağlı olarak insanlar, yaşadığı yere ad verirken niteleyici ifadeleri kullanmış ve bu ifadeleri ise birleşik yapılı sözcüklerle tercih etmiştir. Bu ifadeler ise gerek renklerle gerekse şekil ve özellik boyutlarıyla belirlenmiştir.

Birleşik yapılı köy adlarının kurulduğu yapıların sayısal olarak dağılımı Tablo-5'te gösterilmiştir:

Tablo-5

Birleşik Yapılı Köy Adlarının Kurulduğu Yapılar	Belirtisiz Ad Tamlaması Biçiminde Kurulanlar	Sıfat Tamlaması Biçiminde Kurulanlar	Fiilimsi Yapısıyla Kurulanlar
	9	42	2

Tablo-5'te görüldüğü üzere birleşik yapılı köy adlarının yapısal analizinde en fazla sayı sıfat tamlaması ile kurulan birleşik yapılı köy adlarına aittir. Bunun temel sebebi bahsedildiği üzere insanların niteleyici ifadeleri kullanarak mekânları adlandırma yoluna gitmeleridir.

Semantik tasnife göre renk adlarından oluşan köy adları adlandırılırken *ak*, *boz*, *kara*, *kızılca*, *sarı* ve *yeşil* renkleri sıklıkla kullanılmıştır. Bu durum, insanların adlandırma yaparken fiziksel ve niteleyici unsurları dikkate aldığını göstermektedir.

Adıyaman ili merkez ilçesi köy adları incelendiğinde insanların ad verme noktasında belirli bir kültüre sahip olduğu görülmüştür. Bu çalışmada değerlendirilen köy adları sahip olduğu niteliğe göre sınıflandırılmış olup semantik ve morfolojik anlamda kategorize edilmiştir. Çalışmanın büyük bir kısmını elde bulunan dil malzemesinin tasnifi oluşturmaktadır. Sonuç olarak ulaşılan nokta ise herhangi bir yerde barınan insanların o yeri adlandırmasında insanların dikkate aldıkları unsurların ne olduklarına ilişkin unsurlardır. Bu unsurların içerisinde kültür başta olmak üzere, bakış açısı, inançlar, kutsal sayılan kavramlar, vb. birçok etken yer almaktadır. Dolayısıyla bunların hepsi dilin bir parçası olan toponomiye de yansımıştır.

Görüldüğü üzere yer adları, toplumsal ve kültürel yapıyı yansıtan bir çalışma sahasıdır. İnsanların yaşadıkları yeri vatan olarak benimseyebilmesinde yer adları büyük bir rol üstlenir. Her bölgenin veya her yörenin kendi kültürüne ait kodları, o insanların tercih ettiği yer adlarında saklıdır. Bunları gün yüzüne

çıkarmak ve bilimsel anlamda analiz etmek Türkoloji bilimine de büyük oranda katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- Akar, Ali. (2006), Renge Bağlı Yer Adlandırmalarında Muğla Örneği, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 51-63.
- Aksan, Doğan. (1974), “Anadolu Yer Adları Üzerine En Yeni Araştırmalar”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 185-193.
- Aksan, Doğan. (1990), *Her Yönüyle Dil-III*, Türk Dil Kurumu Yay. Ankara.
- Amanoğlu, Efulfez Kulu. (2000), Divanü Lûgati't-Türk'teki Kişi Adları Üzerine, *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 15, 5-13.
- Caferoğlu, Ahmet. (1966), Aydın İli Ağızlarından Örnekler Etnografya Bakımından Özellikleri, *Belleten*, 165-167.
- Çağbayır Yaşar. (2007), *Orhun Yazıtlarından Günümüze Türkiye Türkçesinin Söz Varlığı*, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Demir, Ekrem. (2004), Adıyaman Şehrinin Yerleşimi, Nüfusu ve Ekonomik Yapısı, *Türk Coğrafya Dergisi*, 42, 115-144.
- Eren, Hasan. (1966), *Yer Adlarımızın Dili*, TDK Yayınları, Ankara.
- Eren, Hasan. (2010), *Yer Adlarımızın Dili*, TDK Yayınları, Ankara.
- Gabain, A. Von. (1968), (Çev. Semih TEZCAN) “Renklerin Sembolik Anlamları”, *Türkoloji Dergisi*, A.Ü. DTCF Yay., S 1, C III, s. 107-113, Ankara.
- Gülensoy, Tuncer. (1995), *Türkçe Yer Adları Kılavuzu*, TDK Yayınları, Ankara.
- Halaçoğlu Yusuf. (1988), *Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (I)*, 377-379. İstanbul.
- Kara, Bülent. (2012), İsimler ve Mekânlar, *Adıyaman, Adıyaman Tarihi ve Kültürü Üzerine*, (Editör: Hamdi Doğan), Kömen Yayınları, Konya.
- Karaçetin, Habib. (1984), “Antik Çağda Anadolu’da Yer Adları”, *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- Kurgun, Levent. (2002), *Denizli İli Yer Adları*, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Denizli.
- Memmedov, Nadir. (1993), *Azerbaycan’ın Yer Adları*, Oronimiya, Bakı.
- Şahin, Güven. (2010), Türkiye’de Yapılmış Toponomi Çalışmaları, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 / 4, 134-156.
- Şahin, İbrahim. (2007), “Türkçe Yer Adlarının Yapısı Üzerine”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S 32, 1-14.
- Şahin, İbrahim. (2015), Türkiye Yeradbiliminde Leksik-Semantik Sınıflandırma Meselesi, *Avrasya Terim Dergisi*, 3 (1) , 10-21.

Türkçe Sözlük (2011), TDK Yayınları, Ankara.

Vardar, Berke. (2002), *Açıklamalı Dil bilim Terimleri Sözlüğü*. Multilingual Yayınları, İstanbul.

Yavuz, Serdar, Şenel, Mustafa. (2013), Yer Adları (Toponim) Terimleri Sözlüğü, *Turkish Studies*, 8, 2239-3354.

Yusifov, Yusif, Kerimov, Serraf. (2017), Toponiminin Esasları Üzerine Bir İnceleme. (T. Türkçesine Akt: Serdar Yavuz), ASOS yayınları, Elazığ.